

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

ÖMER SABANCI'NIN

TÜRKONFED BAŞKANLAR KONSEYİ

KONUŞMASI

16 Haziran 2006

Trabzon

TÜSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul : Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 34420 İstanbul - Türkiye
Ankara : İnan Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel : 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C. : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin : Mörkisches Ufer, 28 10179 Berlin-Mitte - Germany
Paris : 12, Rue Godot de Mauroy 75009 Paris - France

Tel: (90-212) 249 19 29
Tel: (90-312) 468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70
Tel: (49-30) 28 878 6300
Tel: (33-1) 426 516 40

Faks: (90-212) 249 13 50
Faks: (90-312) 428 86 76
Faks: (32-2) 736 39 93
Faks: (1-202) 776 77 71
Faks: (49-30) 28 878 6399
Faks: (33-1) 426 516 99

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad-us.org
e-mail: info@tusiad-de.org
e-mail: satan@tusiad.org

web: www.tusiad.org

Sayın Valim, Sayın Belediye Başkanım,
Değerli başkanlar, basınımızın değerli temsilcileri,

TÜSİAD adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. Türk İş Dünyası'nın yurt sathına yayılmış bu seçkin temsilcilerine ev sahipliği yapan Trabzon'da sizlerle bir arada bulunmaktan büyük mutluluk duyuyorum. Trabzon, bölgesindeki yeri ve öneminin ötesinde, bizim için, SİAD hareketine uzun yıllardır yaptığı katkı ve konfederasyonumuzun kuruluşunda gösterdiği çaba ile de özel bir yere sahiptir. Bu nedenle sözlerime başlarken, Yönetim Kurulu Başkanı Şükrullah Güçmen'in şahsında tüm Trabzon SİAD üyelerine teşekkür etmek istiyorum.

Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu yaklaşık birbuçuk yıllık bir resmi geçmişe sahip. Ancak, bu çalışmaları yakından izleyenlerin çok iyi bildiği gibi, bugünkü federasyonlar ve konfederasyon çatısı altında biraraya gelen işadamları derneklerinin on yıllık bir birlikte çalışma kültürleri, sektörel ve bölgesel işbirliği deneyimleri var. Bu çerçevede, Başkanlar Konseyi'nde, bir yandan belirli temalar etrafında çalışmalarımızı sürdürürken, bir yandan da genel ekonomik ve siyasal durum üzerinde görüş alışverişinde bulunuyoruz. Ben de konuşmamda sizlere ekonominin genel durumu üzerine TÜSİAD olarak yaptığımız tespitleri aktarmak istiyorum.

Bildiğiniz gibi son günlerde arka arkaya gelen bir dizi olumsuzluk, ekonominin gidişatı konusunda hepimizin kafasında soru işaretleri yarattı. Piyasalarda yaklaşık bir aydır devam eden dalgalanmaların, dünyada meydana gelen gelişmelerden kaynaklandığını hepimiz biliyoruz. ABD Merkez Bankası'nın enflasyon artışı riskine karşılık faiz oranlarını % 5 seviyesine çıkartması ve faiz oranlarındaki artışın devam edeceğinin sinyallerini vermesi, özellikle gelişmekte olan ekonomilerde fon kaçıışı yaşanmasına neden oldu.

Bu bütün dünyada, "yükselen pazarlar" diye adlandırılan ülkelerde aynı şekilde yaşandı. Ama Türkiye diğer benzeri ülkelere göre bu gelişmelerden belirgin biçimde daha fazla etkilendi.

Bu durumda, farklılığı yaratan iç faktörlerin mercek altına alınması gerekiyor.

Piyasalarda yaşanan dalgalanmanın nedenlerini açıklamaya çalışırken, yalnızca ekonomik nedenleri öne sürmek, yaşanan güçlü "kaçış"ı açıklamakta yetersiz kalacaktır. Dahası, uygulanması gereken politikaların belirlenmesinde yanıltıcı bir rol oynayacaktır.

Türkiye esas olarak, kısa vadede, siyasi istikrarını ve reformlarını sürdürebileceği konusunda piyasaların güvenini sarsmış olduğu için dalgalanmalardan bu kadar olumsuz etkilenmiştir.

Biz bazen içerde yapılan siyasi tartışmaların olduğu gibi dışarı yansıdığını ve dışarıda, içerdekenden çok farklı algılamalar yarattığını göremiyoruz. Ekonomik ve siyasi gözlemciler, gelişmeleri yakından izliyor ve birçok unsuru bir arada değerlendiriyor. Biz de onlara yeterince malzeme veriyoruz.

Bu yaşadığımız durumda da, önce reform sürecinde bir yavaşlama, temel reform alanlarındaki gecikme dikkati çekti. Mikro reformlarda henüz kayda değer bir hareketin başlamaması, ekonominin dayanıklılığının ve rekabet gücünün olumsuz etkilenebileceği değerlendirmelerini beraberinde getirdi. Bu gelişmeler, seçimlere kadar geçecek süre içinde ilave ilerlemeler sağlanamayacağı beklentisini kuvvetlendirdi.

AB süreci ile ilgili iletişimin önemli ölçüde zayıflaması ve buna karşılık AB karşıtlarının sesinin güçlü bir şekilde ortalığı kaplaması, diğer siyasi tartışmalarla birleşince, Türkiye'nin farklı bir rotaya girebileceğine ilişkin soru işaretlerinin artmasına neden oldu.

Bütün bunlar, piyasalarda Türkiye'ye duyulan güveni azaltıcı algılamalar yaratma işlevi gördü.

Değerli Başkanlar,

Değişimi tetikleyen faktör uluslararası piyasa koşullarıdır ve gelecekte uluslararası likiditenin geçmişe göre daha az olacağı tüm piyasa gözlemcileri tarafından kabul edilmektedir. Öyleyse, yaşadığımız bu değişim geçici olmayacaktır. Ekonomide dengeler yeniden kurulduğunda, bu dengeler yeni bir seviyeye, yeni değerlere kavuşacaktır.

Bu yeni dengelerin ekonominin bütünü üzerindeki etkilerine bakarsak, ithalatın kısmen yavaşlaması, yatırım ve tüketimde bir miktar daralma olması, enflasyon hedeflerinin üzerine çıkılması muhtemeldir. Ancak bu değişiklikler, ekonominin temel yörüngesini değiştirmeyecektir.

Bu tespitler ışığında, kısmi ve geçici müdahalelerin, karşı karşıya olduğumuz sorunlar için uygun olmadığını söyleyebiliriz. Bugün yapılması gereken, öncelikle bozulmuş olan bekleyişlerin tekrar olumluya döndürülmesidir. Bu ise, belirsizliklerin bir an önce ortadan kaldırılması ve ekonomide öngörülebilirliğin yeniden ve süratle tesis edilmeye çalışılması demektir. Bekleyişlerin iyimsere dönmesi, zaman, kararlılık ve tutarlılık gerektirmektedir. Türkiye'nin AB yolunda makro ve mikro ekonomik reformları sürdüreceği, bürokrasi ve siyasetin her kademesinde, ekonominin her alanında aynı kararlılık ve tutarlılıkla dile getirilmeli ve reformlar geciktirilmeden hayata geçirilmelidir.

Tabii ki, hiç unutmamız gereken bir olgu da, ekonomik gelişmenin en önemli koşullarından birisinin siyasi istikrar olduğudur. Bu nedenle, AB rotasında daha sağlam durmalı, ülke gündemini Türkiye'nin kalkınması ile ilişkisi olmayan konularla işgal etmemeli, siyasi istikrara zarar verecek tartışmaları tırmandırmamalıyız.

Reform sürecinin yapısal reformlardan mikroekonomik reformlara doğru genişletilmesi ve derinleştirilmesi, piyasalara, hükümetin ve Türkiye'nin kalıcı ekonomik kazanımlar konusundaki ısrarını kanıtlamanın yanı sıra, üretim, paylaşım ve tüketim süreçlerinde neden olacağı kazanımlarla da beklentilerin yeniden olumluya dönmesine katkıda bulunacaktır.

Dalgalanmalara teknik müdahale olanakları bellidir ve sınırlıdır. Ancak kalıcı çözüm bu teknik müdahalelerde yatmamaktadır. Günlük çözümlere konsantre olarak reformları ertelemek, Türkiye ekonomisini sürekli olarak krizlere açık halde bırakmak anlamına gelmektedir. Unutmayalım ki bu reformları gerçekleştirmiş olan ülkeler, bugün piyasalardaki dalgalanmalardan en az etkilenen ülkelerdir.

Bu bakış açısıyla aşağıdaki alanlarda hızlı ve kararlı adımlarla yeni politikaların devreye sokulması gerektiğini düşünüyoruz:

- 1) AB müzakere sürecinde yavaşlayan ivmenin yeniden kazanılması, ekonomik konularda uyum sürecinin hızlandırılması, yurt içi ve yurt dışı iletişim stratejilerinin belirlenmesi,
- 2) Avrupa Birliği'nin Lizbon Stratejisine uyum sağlamak amacıyla, işgücü piyasalarına esneklik sağlayıcı ve ürün piyasalarında rekabet şartlarını geliştirici türde mikroekonomik reformları içeren bir programın uygulanması,

- 3) AB Uyum Paketinin içerisinde yer alan başta Devlet Yardımlarının Çerçevesi, İzlenmesi ve Denetlenmesi, Mesleki Yeterlilikler Kurumu Kurulması, Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı Kurulması gibi düzenlemelerin bir an önce yasalaşması,
- 4) 2007-2013 yıllarını kapsayan 9. Kalkınma Planı Stratejisi'nin kuvvetli bir siyasi irade ile uygulamaya konması,
- 5) Üretimin yoğun ithal aramalı kullanan yapısını değiştirmek ve katma değeri yüksek ürünlere yönelmek için başta KOBİ'ler olmak üzere tüm sanayiye dönük bir yeniden yapılanma programının başlatılması,
- 6) Üretimde girdilerin dünya fiyatlarında temin edilmesi için vergi ve vergi benzeri yüklerin azaltılması,
- 7) İleri teknoloji ürünlerinin üretiminde performans artışı sağlamak için, başta araştırma geliştirme olmak üzere, tüm alanlarda özendirici politikaların devreye sokulması,
- 8) Hizmet ihracatında rekabet gücünün artırılması,
- 9) Bölgesel ve sektörel yatırım önceliklerinin belirlenmesi,
- 10) Verimlilik artışı ve sanayideki dönüşüm ihtiyacının gerektirdiği insan kaynaklarının sağlanması için yeni istihdam ve eğitim politikalarının devreye sokulması.

Sayın Başkanlar,

Lüksemburg'daki Türkiye-AB Ortaklık Konseyi Toplantısı ve Hükümetlerarası Konferans'ın sonuçları itibariyle müzakerelerde ilk adımların atılmaya başlanmış olduğunu memnuniyetle görüyoruz. Türkiye'nin bu tarihsel aşamayı, AB'nin kendi iç siyasal dengeleri ve sosyo-ekonomik ortamı açısından, kurulduğundan beri yaşadığı en zor dönemde gerçekleştirmiş olması, gelinen noktayı daha da anlamlı kılmaktadır.

Bunu yeni bir hareket noktası olarak kabul ederek, tüm dünyaya, Türkiye'nin AB yolunda ilerlemeye kararlı olduğunu göstermek zorundayız. Bu kararlılık sayesinde hem Türkiye'nin bugün önünde yükselen problemler daha kolay çözülecek, hem de, Türkiye'nin katkılarıyla, AB, geleceğin dünyasına dönük ekonomik ve jeopolitik imkânlarını geliştirecektir.

Önümüzde parlak bir gelecek duruyor. Bu geleceğe giden yolları her türlü engelden arındırmak zorundayız. İş dünyası olarak bu süreçte üzerimize düşen görevleri azami ölçüde yerine getirmek için tüm imkânlarımızı seferber etmeye hazırız.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum...